87544

DİNLER TARİHİ DERNEĞİ YAYINLARI / 3

Dinler Tarihi Araştırmaları - III

(Sempozyum, 09-10 Haziran 2001, Ankara)

2000. YILINDA HIRİSTİYANLIK

(DÜNÜ, BUGÜNÜ ve GELECEĞİ)

Ankara
2002

GÜNÜMÜZDE ADVENTİZM VE ADVENTİSTLER

Doç. Dr. Ali Rafet ÖZKAN*

Adventizm 19. Yüzyılın ikinci yarısında Amerika'da ortaya çıkan ve Protestan orijinli olan bir dini harekettir. Bu akımın ortaya çıkışı İsa Mesih'in bin yıllık tanrısal krallığı kurmak için gözle görünür fiziki dönüşünün çok yakın olduğu beklentisi ve inanışından kaynaklanmaktadır.

Öncelikle konumuzu temellendirme açısından kısaca adventizmin tarihçesini vermekte yarar vardır.

Advent kelimesi, Latince "Adventustus"dur ve "varış", "dönüş" gibi anlamlara gelmektedir[1]. Terim olarak advent, "İsa Mesih'in adaleti tesis etmek ve bin yıllık (millenial) tanrısal krallığı başlatmak için yeryüzüne dönüşünü" ifade etmektedir[2].

Adventist ise, İsa Mesih'in en kısa zamanda yeryüzüne Millenial Tanrısal Krallığı kurmak için geleceğine ayırıcı bir inanç olarak inanan akımın taraftarıdır[3]. Aslında Hıristiyanlık tarihinin ilk yıllarından itibaren Hz. İsa'nın tekrar yeryüzüne geleceği beklentisi vardır. Bu kaynağını İncillerden almaktadır: "Babamın evinde çok meskenler vardır; olmasaydı size derdim; çünkü size yer hazırlamaya gidiyorum. Ve gidip yer hazırlarsam, sizin de benim olduğum yerde olasınız diye yine gelip sizi yanıma alacağım[4]", "ve onlar o zaman insanoğlunun bulutta kudret ve büyük izzetle döndüğünü göreceklerdir[5]", "Sizden göğe alınan bu İsa, nasıl göke gittiğini gördünüzse, öyle gelecektir[6]", "Çünkü Rab kendisi yüksek nida ile, baş meleğin nidası ve Allah'ın borusu ile gökten inecek ve önce Mesih'den ölüler kıyam

---

* Atatürk Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dinler Tarihi Anabilim Dalı

1 Bkz. Alfred Bertholet, "Advent" Wörterbuch der Religionen, Sturttgart, Ts., s. 9.

2 Bkz. John Tiller, "Advent" The New International Dictinary of Christian Churc, Michigan 1974, s. 14.

3 Bu konuda geniş bilgi için bkz. Ali Rafet Öskan, Fundamentalist Hıristiyanlık Yedinci Gün Adventizmi, Ankara 1998, s. 15-46.

4 Yuhanna, 14:3.

5 Luka, 21:2.

6 Resullerin İşleri, 1:11.

edecektir; ondan sonra biz yaşamakta olanlar, onlarla birlikte Rabbı havada karşılamak için bulutlarda alınıp götürüleceğiz; ve böylece daima Rab ile birlikte olacağız[7]", "Ve kralların günlerinde göklerin Allah'ı ebediyyen harap olmayan bir krallık kuracak[8] 1" gibi pek çok İncil vaadi, Hıristiyanları canlı bir İsa Mesih beklentisine sokmuştur. Bu beklenti 4. yüzyıla kadar çok canlı bir şekilde devam etmiş ve Mesih'in kuracağı Millenial Tanrısal saltanatının gerçekleşeceği inançlarını da muhafaza etmişlerdir[9]. Miladi 400'lerde bu beklentinin dışlanmasında Augustinius'un fikirleri etkili olmuş ve o bu beklentinin fizikî değil, bilakis manevi olacağını savunmuştur. Ona göre "Tanrının Krallığı", kilisenin yeryüzündeki krallığından mündemiçtir[10]. Onun bu yorumu, Roma Katolik kilisesinde İsa Mesih'in tekrar yeryüzüne dönüşünün lüzumsuzluğu fikrini doğurmuş ve bu kanaat bütün Ortaçağa tesir etmiştir[11].

"Tanrı Krallığı"nı bu dünyadaki "Kilise Krallığı"na yükleyen Augustinius'un bu yorumu, Ortaçağ Kilisesi'nde hiçbir advent umudunun kalmamasına sebep olmuştur. Böylece kendisini Hz. İsa'nın vekili kabul eden Roma Katolik Kilisesi, bir taraftan kutsal topraklara hakim olabilmek ve kendinde hissettiği İsa Mesih'in gücünü yansıtabilmek için Haçlı seferlerini daima canlı tutmaya çalışmış, ayrıca diğer kiliselere de hükümranlık kurmaya uğraşmıştır.

Ortaçağ kilisesinde kalmayan bu "Advent Umudu", salgın hastalıklar, sosyal ve tabii afetler ve de Türklerin Avrupa'ya yaptığı akınlar, Avrupalı Hıristiyanların bir çoğunda ahîretin yaklaştığı fikrini doğurmuştur. Ayrıca Martin Luther'in (1483-1546), kilisenin bu mecazî tefsirini reddederek, İsa Mesih'in dönüşünün yakın olduğunu kabul etmesi, advent fikrinin canlanmasına sebep olmuştur[12]. Havarilerle başlayan ve 4. Yüzyıldan itibaren bel-

---

7 Selaniklilere Birinci Mektup, 4:16-17.

8 Vahiy, 1:7; 22:20.

9 Bkz. S.J. Case, "Second Adventism", Encyclopedia of Religions and Ethics, New York 1981, XI, s. 284.

10 Bu konuda geniş bilgi için bkz. Friedrich Hauss, Vaeter der Christenheit, Wuppertal 1968, s. 57-61; A. Hamman, "Augustinius", Die Heiligen, Mainz, 1976, s. 167-171.

11 Krş. Hilgart L. Keller, Reclams Lexikon der Heiligen und Biblischen Gestalten, Stuttgart 1968, s. 66.

12 Krş. Hartwig Weber, "Luther, Martin", Lexikon der Grundbegriffe in Christentum und andere Religionen, Hamburg 1922, s. 329-333.

li bir müddet kesintiye uğrayan "Advent" fikrini bütün kilise periyodlarında görmek mümkündür. İlk önceleri dikkate değer Advent taraftarları arasında İgnatus (98-117), Policarp (ö. 155) ve Montanists (ö. 178) vardır. Daha sonraki yüzyıllarda "Advent" taraftarları arasında Joachim von Floris (Fiore) (1132), Ana Baptistler, Britanya'da Joseph Mede (1586), Isaac Newton (1643-1727) ve Almanya'da Albrecht Bengel (1687-1752) ve Pietistler* bulunmaktadır[13].

XVII. ve XIX. Yüzyıl başlarındaki aydınlanmacılar, Amerika'da Avrupa'nın Protestan ülkelerine oranla daha fazla gelişme kaydetmişlerdir. Bunun nedeni kuzey Amerika'da üç büyük aydınlanma hareketinin olmasıdır. Bunlardan ilki 1734'de başlamış ve Baptistleri doğurmuştur. İkincisi ise Methodistlerin ortaya çıkışıdır. Üçüncüsü de William Miller'in (1782-1849) başlattığı advent hareketidir[14].

Hiçbir dini tedrisat görmeyen, kilise tarihini okumamış olan ve hepsinden önemlisi de Hıristiyanlığın temel dillerinden biri olan Latince'yi bilmeyen William Miller'in, tesadüfen kabul ettiği Hıristiyanlık'ta iki yıl süren kutsal Kitap incelemeleri esnasında Daniel ve Vahiy kitaplarının eskatolojik haberleri dikkatini çekmiştir. 1816-1818 yılına kadar ki İncilî eskatolojik haberleri üzerindeki çalışmaları esnasında W. Miller, Kuzey Amerika'daki

---

* Pietist, Latince pius(dindar) kelimesini ifade eder. Bu kelime, özel bir dinî ideolojili insanlar için kullanılan bir lakaptır. Daha sonraları ise "Pietizm" kavramı, XVII. ve XVIII. yüzyıldan itibaren günümüzdeki Protestanlığın içine varıncaya kadar garip ve kendine özgü bir şekil veren dindarlık hareketi için kullanılmaktadır. Pietizm'in hedefi, ilk Hıristiyanlık ruhunu yeniden canlandırmaktır. Pietist teologlardan önde gelen bazıları; Philipp Jocop Spener (1635-1705), August Herman Franke (1663-1727), Gottfried Arnold (1666-1714), Nicalaus Ludwig Graf von Zinderdorf (1700-1760), John Alprecht Bengel (1687-1752) ve Friedrich Cristoph Oetinger (1702-1782) dir. (Weber, Lexikon der Grundbegriffe, s. 392-395; Walter Eberhart, Aufklaerung und Pietismus 1648 bis 1800, Berlin 1960, s. 654-655.

13 Geniş bilgi için bkz. Karl Heussi, Kompendium der Kirchen Geschichte, Siebentente Auflage, J.B. Mohr, Tübingen 1988, 35-42; Wilhelm Mueller, Die Adventisten Was man von Ihnen Wissen, Hamburg Tarihsiz, s. 7, Andeas Rösler, "Adventistler", Religiöse Strömungen unserer Zeit, Sturttgart 1991, s. 154; Johennes Schwital, Grosskirche und Sekte, Hamburg 1962, s. 112-116; Wernel Hehyl, John Albrecht bengel Leben und Werk, Sturttgart 1987, s. 27-107.

14 Bu konuda bilgi için bkz. E. Mühlenberg, Epochen der Kirchengeschicte, 2. Überarbeitete Auflage, Heidelberg 1992, s. 290-293; H. Richard Niebuhr, "Protestan Movement and Democracy", religion in american Life, The Shapping of American Religion, editors: James Ward Smith-A. Lenand Jamison, New Jersey 1961, 1/55.

Advent hareketinin teolojik temellerini teşkil edecek olan, önemli istikbalî anlayışa ulaşmıştır[15]. Bir süre sonra bu kanaatini daha da sağlamlaştıran W. Miller, 1831 yılından itibaren bu konuda konferanslar vermeye başlamıştır. Bu konferansların son halkasını 1844 yılının sonunda yapan W. Miller çok farklı yerler dolaşmış ve bu süre zarfında 85 konferans vermiştir[16]. Onun bu konferanslarının ve teolojisinin özü, Eski Ahit'in Daniel Kitabı'nda geçen "**2300 gün**" olarak geçen peygamberlik zamanıdır. W. Miller'e göre, bu peygamberlik zamanı kronolojik bakımdan **21 Mart 1843-21 Mart 1844** yılları arasına tesadüf etmektedir[17]. W. Miller, İsa Mesih'in zikredilen bu tarihler arasında geleceğine dair kehanetine kendisi kesin olarak inandığı gibi, pek çok insanı da inandırmayı başarmıştır[18].

21.3.1843-21.3.1844 tarihleri arasında kesin olarak geleceği açıklanan İsa Mesih'in bu tarihlerin sonunda gelmemesi, Advent taraftarları arasında büyük bir hayal kırıklığı yaratmış ve bu hareketin dağılmasına sebep olmuştur[19]. O zamanki 17 milyonluk Amerika'da 1 milyon advent taraftarı olduğu düşünülürse bu hareketin kendi şartlarında çok büyük bir seviyeye ulaşmış olduğu görülecektir. İşte tam bu dağılma esnasında Yedinci Gün Adventizmi'nin kurucusu olan Ellen Gould Harmon (White) isimli bayan devreye girmiştir. Kendisi de bu hayal kırıklığını yaşayan adventistlerden biri lona ellen White, tanrının kendisi peygamber olarak seçtiğini, İsa Mesih'in yeryüzüne gerçekten geleceğini W. Miller'in doğru söylediğini ancak bir hesaplama hatası yaptığını ileri sürerek taraftarların nabzını tutmaya çalışmıştır. W. Miller'in yerini alan E. White hastalıklı bir olmasına karşın insan üstü denebilecek bir performansla fikirlerini yaymak ve kaybettikleri taraftarlarını toparlamak için sayısız seyahatler yapmış ve her gittiği yerde İsa'nın en kısa zamanda yeryüzüne geleceğini ilan etmiştir. O, 1863 yı-

---

15 Le Roy Edwin Froom, The Prohhetic Faith of Our Fathers, Washington D.C. 1975, IV/s. 463.

16 H.K. Carrol, American Church History the Religious Forces of the United States, The Christian Literatur Co., New York 1897, I/s. 1-2; Richard Müller, Adventisten-Sabbat-Reformation, CWK Gleruerup 1979, s. 183.

17 Bkz. Konrad F. Mueller, Die Frühgeschichte der Siebenten-Tags-Adventisten, 2. Verbesere Auflage, Hildesheim 1977, s. 30.

18 E. Syney Ahlstrom, A Religious History of the American People, London 1973, s. 480.

19 Geniş bilgi için bkz. Milton V. Backman, Christian Churches of American Orifins and Beliefs, New York 1976, s. 184; Müller, R., S. 184.

lında 3500 kişiyle "Yedin-Gün Adventist Kilisesi"ni kurmayı başarmıştır[20]. Az bir insan topluluğu tarafından kurulan bu akım, günümüzde **dünyanın en büyük ve aktif misyoner grubu** olmayı başarmıştır.

Adventistler, misyonun başarıya ulaşmasını ilahi emir doğrultusunda şahsî gayret, fedakârlık ve zahmetle elde edildiğine inanmaktadırlar. Kendilerini dünya misyonerliğine iten sebeplerin başında; dünyanın içinde bulunduğu sosyal, ekonomik, dinî bunalımlar, her türlü felâket ve tabiî afetler, bilhassa sekülerleşme ve globalleşmeyle gelen ahlâkî çöküntülerin etkili olduğunu düşünmektedirler. Onların inancına göre insanlık günden güne kötüye gitmektedir. Ayrıca günümüzde sayısız yeni dinî akımların ortaya çıkması da insanları hedefinden uzaklaştırmaktadır. Yine onları misyona teşvik eden sebeplerden biri de her neslin tanrı mesajını gelecek kuşaklara aktarmakla yükümlü olduğu düşüncesidir. Bir başka etken Hıristiyanlığın ve Hıristiyan Kiliselerinin değişmiş olduğu düşüncesidir[21].

Yedinci Gün Adventistleri, dogmatik inançlarını oluşturduktan sonra öncelikli olarak iç misyona ağırlık vermişlerdir. Amerikalı Hıristiyanlara yönelik bu misyon faaliyeti genellikle grubun manevi liderliğini elinde bulunduran bayan Ellen Gould White tarafından yapılmıştır. Amerika'da ulaşmadıkları yer kalmayınca Adventistler yönünü dış misyona çevirmiştir. Aslında onların günümüzde çok büyük bir misyon ve faaliyet ağına sahip olmaları, dünyaya açılma maceralarından kaynaklanmaktadır. Onların dünya çapında geniş bir misyon ağına sahip olmalarının arkasındaki en büyük pay, hiç şüphesiz **1901** yılında cemaatin başkanlığını eline geçiren ve cemaati yeniden yapılandırmayı başaran **Arthur G. Danielles'e (1858-1935)** aittir. Çünkü 1874 yılından 1900 yılına kadar cemaatin misyon yapısı ve anlayışında hiçbir değişiklik olmamıştır. Oysa 1901-1903 yıllarında A.G. Daniells'in önderliğindeki yeniden yapılanma Adventistlerin bugünkü "cemaat misyon yapısı"nın bir modeli olarak hala devam etmektedir[22].

1844'lü yıllarda başlayan ve 1850'li yıllar boyunca devam eden süre adventistlerin ilk misyon safhası olmuştur. William Miller'den sonra bu hareketin önderi konumuna gelen Ellen Gould White, tanrıdan aldığı vahiylerle (vizyonlarla) dağılan Advent inanırlarını toparlamaya çalışmıştır. O,

---

20 Geniş bilgi için bkz. Öskan, S. 47-87.

21 Gottfried Oosterwal, Mission in einer veraenderten Welt, Hamburg, S. 11.

22 Oosterwal, S. 107.

1845 yılından itibaren İsa'nın geleceği hususunda tanrıdan aldığı mesajları insanlara bildirmek için ülke içerisinde sayısız misyon seyahatleri yapmıştır[23]. Ayrıca o Tanrıdan aldığı vahiyler doğrultusunda yayın, eğitim ve tıbbî faaliyetlerin başlamasını da teşvik etmiştir. Onun önderliğinde 1850 yılında cemaatin önemli bir yayın organı olan "Review and Herald" isimli dergi neşriyata başlamıştır. Bayan White'ın çabaları ses getirmiş 1863 yılında Advent hareketi "Yedinci Gün Adventizmi" adını alarak yeni bir hüviyete kavuşmuştur[24].

Resmî bir hüviyet kazanan Adventistler 1863 yılından itibaren misyonerliğe daha fazla hız vermişlerdir. Bayan White Amerika'nın çeşitli eyaletlerinde faaliyetlerini sürdürürken, aslen Polanyalı olan M.B. Czechowski 1864 yılında misyon faaliyeti için Avrupa'ya gönderilmiştir. O, Kuzey İtalya, İsviçre, Güney Almanya ve Doğu Avrupa'da Yedinci Gün Adventist grupları oluşturmaya çalışmıştır[25]. Kuzey Amerika'ya ilk Adventist misyoner olarak J. Andrews gönderilmiştir. Bunu müteakiben yabancı ülkelerdeki misyonu desteklemek için "True Missionary" (Gerçek Misyon) isimli dergi yayınlanmaya başlamıştır. Bu sahfa da onların misyonerlik faaliyetlerinin ikinci aşaması olmuştur.

Adventistlerin üçüncü misyon safhası 1874 yılıyla başlamıştır. Çünkü onlar bu tarihten itibaren bütün dünyaya açılmaya başlamıştır. Dünyaya açılma fikrini ise İncil'den almışlardır "Ve melekûtun bu incili, milletlerin hepsine şahadet olmak üzere, bütün dünyada vazedilecektir; ve son zaman gelecektir[26]". (Matta 24:14) Kutsal Kitabı kendilerine düstur edinen Adventistler, 1874'de İsveç, 1875'de Almanya, 1876'da Fransa, 1877'de İtalya ve Danimarka, 1878'de Norveç ve 1885 yılında Avustralya'da aktif misyonerlik faaliyetine başlamıştır[27].

---

23 Ellen Gould White, Kurze Autobiographie: nebst Auszügen aus ihren praktischen Schriften zur gestlichen Erbauung von E. G. White, Internationale Taraktat-Geselschaft, Basel 1891, S. 72-76.

24 Öskan, s. 54, 71-80.

25 Oosterwal, S. 22.

26 Matta 24:14.

27 John Norton Lougboroug, Entstehung und Fortschritt der Siebenten-Tags-Adventisten, die darin offenbarte Hand Gottes und eine kurze Schilderung der Schilderung der Advent Bewegung von 1831-1844, Kansaa 1896, s. 80 (Oosterwal, S. 24)

Adventistlerin dünya misyonunda başarı elde edişi yayın faaliyetini diğer misyoner gruplardan çok daha iyi kullanmaları ve dünya çapında yaygın okul sistemini kurmuş olmaları sayesinde olmuştur. Onlar, misyonerlerini çeşitli yayınlarda takviye ederken kök saldıkları yerlerde de okullar açarak kalıcı bir faaliyet fırsatı yaratabilmiştir. Böylece 1874'de başlayan dünya misyonu, sadece Adventist teolojisinde tesirli olmamış, bilakis cemaatin derinlemesine yapılanmasında da tesirli olmuştur.

Advendistlerin, Amerika'da ortaya çıkan bir dini grup olmasına rağmen, taraftarlarının büyük çoğunluğunu Amerika dışındaki kıtalardan kazanmaları dikkat çekicidir. Amerikan toplam nüfusuna göre Advendistlerin oradaki sayısıyla Afrika'daki toplam nüfusa oranla Adventistlerin buradaki sayısı şaşılacak düzeyde yüksektir. Kaldı ki onlar, günümüzde bilhassa üçüncü dünya ülkeleri başta olmak üzere Uzakdoğu Asya'ya yönünü çevirmişlerdir. Bunun sebebi bellidir. Buralar onlar için daha bakir sahadır ve taraftar kazanma şansları fazladır. Ancak özellikle Hıristiyanların yaygın oldukları yerlerde Adventistlerin fazla taraftar bulamayışı bize göre oralarda yeterince Hıristiyan grupların bulunuşu ve pastadan onların hissesine az pay düşüşüdür. Ayrıca Amerika örneğini göz önüne alacak olursak, günümüzde Amerika artık "dinler marketi" haline gelmiştir. Yüzlerce dini grup ve hareket içerisinden yüksek oranda taraftar kapmak bir hayli zor olsa gerektir. Bunun yanı sıra zaten belli bir mezhebin görüşünü kabul etmiş olan insanların yeni dini gruplara geçişi de bir hayli zor olmaktadır.

Dünyanın en büyük misyoner grubu olarak kabul edilen Yedinci Gün Adventistleri, 1890'lı yıllarda sadece Amerika, Avrupa ve Avustralya'dan oluşan üç büyük merkezden idare edilirken, günümüzde 12 bölüm tarafından yönetilmektedir. Bu 12 bölümden birisi, Amerika'nın Washington D.C. de bulunan "Genel Konferans" veya bir başka adıyla "Dünya Faaliyet Cemaati"dir. Geri kalan 11 bölüm "Divizyon" 92, birlikten "Union"dan oluşmaktadır[28]. Bu 11 bölümün başı, "Genel Konferans"tır. Bütün dünya misyonu, Genel konferans tarafından idare edilmektedir. Çünkü bu bölümler "Genel Konferans"ın şubeleridir. Bunlar Genel konferans tarafından seçilen idare heyeti tarafından yönetilmektedir. Genel Konferans, bu bölümleri ya

28 Bkz. Seventh-day Adventist Yearbook 1994, Seventh-day Adventist Education, Washington D.C. 1994, S. 35-315.

da birlikleri, on yıllığına kurmaktadır. Genel Konferansın toplantıları 1970 yılına kadar dört yılda bir yapılmaktayken, bu tarihten itibaren 5 yılda bir yapılmaya başlanmıştır. Şu anda 204 ülkede faaliyet gösteren cemaatin birleştiği yegane merkez "Genel Konferans"tır. Anventistler arasında Tanrıdan sonra en yüksek otorite beş yılda bir toplanan ve idarecilerinin demokratik bir seçimle tespit edildiği "Genel Konferans"tır.

Adventistlerin idare merkezi olan "Genel Konferansa" bağlı faaliyet icra eden 11 bölüm ve faaliyet sahaları şöyledir:

1. AFRICA-INDIAN OCEAN DIVISION (1980)

(Merkezi Afrika, Doğu Kongo, Hint Okyanusu, Nijerya, Ruanda, Sahel, Batı Afrika, Batı Kongo ve Burindi). Toplam nüfus 336.300.000 - Adventist sayısı 1.272.468, kilise sayıları 4.607.

2. EASTERN AFRICA DIVISION (1970 Reorganizesi 1981, 1983)

(Doğu Afrika, Etiopya, Malawi, Tanzanya, Uganda, Zambia, Eritya Misyon sahası, Kuzey Bastwana sahası, Güney Bastwana sahası)

Toplam nüfus 185.200.000 Adventist taraftarı 1.648.765, kiliselerin sayısı 6.422.

3. EURO-AFRICA DIVISION (1971, Reorganize 1981, 1985, 1995)

Angola, Avusturya, Bulgaristan, Çekoslovakya, (Fransa) Belçika, İtalya, Mozambik, Kuzey Almanya, Portekiz, Romanya, Güney Almanya, İspanya, İsviçre. Buranın toplam nüfusu 578.890.000, Adventist sayısı 485.829, kiliseleri 3.896'dır.

4. EURO-ASIA DIVISION (1990, Reorganizesi 1994)

(Doğu Rusya, Moldova, Southern (Cenubî), Ukrayna, Batı Rusya, Belarus Cumhuriyeti, Trans-Kafkasya Misyonu)

Buranın toplam nüfusu 283.700.000, Adventist sayısı 129.383, kilise sayısı 3.896.

5. İNTER-AMERICAN DIVISION (1922)

Caribbian, Central America, Kolombia, Cuban, Dominican, Fransız Antilles-Guanası, Haiti, Kuzey Meksika, Porto Rico, Güney Meksika, Venezuella, Antilles, Kuzey İndian)

Buranın toplam nüfusu 232.140.000, Adventistlerin taraftarları 1.788.617, kilise 5.793'dür.

6. NORTH-AMERICAN DIVISION

Atlantic, Canada, Colombia, Lake, Mid-Amerika, Kuzey Pasifik, Pasifik, Southern (Cenubî), Southwestern (Güneybatı))

Toplam nüfus 300.800.000, Adventistlerin sayısı 879.829, kilise sayısı 4.718'dir.

7. NORTH ASIA-PASIFIK DIVISION (1995-1997)

Japonya, Kore, Güney Çin Adaları, Doğu Asya Assocition (Birliği).

Toplam nüfus 1.468.800.000, Adventistlerin sayısı 405.558, kilise sayıları 1.451'dir.

8. SOUTH AMERICAN DIVISION (1916)

Avustral Union Conferans, Bolivya, Merkezi Brezilya, Şili, Doğu Brezilya, Kuzey Brezilya, Kuzeydoğu Brezilya, Güney Brezilya, Peru, Kuzey Ekvator Misyonu, Güney Ekvator Misyonu.

Toplam nüfus 267.700.000, Adventist taraftarları 1.538.226, kilise sayısı 5.526'dır.

9. SOUTH PACIFIC DIVISION (1922)

Merkez Pasifik, Papua Yeni Gine, Trans-Avustralya, Trans-Tasman, Western Pasific.

Toplam nüfus 29.311.366, Adventist taraftarların sayısı 304.382, toplam kilise sayıları 1.730'dur.

10. SOUTHERN ASIA DIVISION (1919, Reorganizesi 1986).

Merkezi Hindistan, Kuzeydoğu Hindistan, Kuzey Hindistan, Güney Hindistan, Adamar ve Nicobar Adaları, Himalaya bölgesi.

Buradaki toplam nüfus 1.013.500.000, toplam sayısı 273.815, kilise sayıları 1.076'dır.

11. SOUTHER (Cenubi) ASIA - PACIFIC DIVISION

1919'da kurulmuştur, 1995'de Asia Pasific Division'a dönüşmüştür. 1997'de de son halini almıştır.

Bengladeş, Merkezi Filipinler, Doğu Endonezya, Myanmar, Kuzey Filipinler, Güney Filipinler, Güneydoğu Asya, Batı Endonezya, Guam-Micronesya Misyonu, SDA Churh Of Srilanka.

Buradaki toplam nüfus 655.701.000, Adventistlerin sayısı 1.016.285, Kilise sayısı 5.243'dür.

12. TRANS-EUROPEAN DIVISION

1928'de kurulmuştur, 1951, 1980, 1986, 1994, 1995'de de yeniden yapılanmıştır. Buraya Baltık Cumhuriyeti, İngiltere, Danimarka, Finlandiya, Macaristan, Orta Doğu, Hollanda, Norveç, Pakistan, Polanya, Güney Doğu Avrupa, İsveç, Arnavutluk Misyonu, Hırvat-Slovenya Konfederasyonu, Yunanistan Misyonu, İzlanda Konferansı, İsrail sahası (mıntıkası).

Buranın toplam nüfusu 528.400.000, Adventistlerin sayısı 92.293, kilise sayısı 1.257'dir[29].

Görüldüğü üzere Güney Asya-Pasifik Divizyonunda toplam insan sayısı 655.701.000, Adventist taraftarları 1.016.285, kilise sayıları ise 5.243'dür. Güney Amerika Divizyonunda ise toplam insan sayısı 1.538.226, kilise sayısı 5.262'dir. Bütün bu istatistikler Adventistlerin bilhassa 3. Dünya ülkeleri ve Uzakdoğu Asya ülkelerinde başarı elde ettiklerini göstermektedir.

Burada Adventistlerin önemli misyon faaliyetlerinden olan yayın, tıp, sağlık, eğitim ve hayır misyonları hakkında da bilgi vermek yararlı olacaktır.

Yedinci Gün Adventistlerinin, ilk yayın organı 1949 yılında yayına başlayan "Günümüz Gerçeği" (The Present Truth) isimli dergidir. Bunu takiben 1850 yılında "Adventist Fikir Mecmuası ve Cumartesi Mücdecisi" (The Advent Review and Sabbath Herald) isimli dergi yayına girmiştir. Bu dergi günümüzde Adventistlerin ana yayın organıdır ve ismi "Adventist Fikir Mecmuası"dır. (The Advent Review). Bunları diğerleri takip etmiştir. 1896 yılında 14'e ulaşan yayınevleri sayısı 1958 yılında 44'e 2000 yılında ise 56'dır.

Adventistlerin dünya misyonunun bu şekilde bölümlere ayrılarak yürütülüşü ve "yatay" organizasyon faaliyetidir. Bu da Arthur G. Daniels'in önderliğinde 1901-1903 yıllarındaki reorganizasyonunun bir neticesidir. Günümüzde de bu yapılanma önemini korumaktadır. Çünkü 1901 yılına kadar ki cemaatin organizasyon biçimi sabit "dikey" özellikte iken, bu tarihten itibaren cemaat "yatay" organizasyonu faaliyete geçirmiştir. Onlar, bu "yatay" organizasyonun semeresini almış ve 1973 yılına gelindiğinde taraftarlarında 182 milyon dolar toplarken, 19.7 milyon dolar cumartesi okul hizmetlerinden, 17.1 milyon dolar dünya misyonundaki diğer hizmetlerin-

29 Year Book 1999 Seventh-Day Adventist Church, Maryland 1999, S. 36-335.

den, 86.3 milyon dolar lokal sermaye ilavesiyle 305 milyon dolar ve bütün yatırımları ise, 1 milyar doların üzerindedir. Okullarının toplam sayısı, 4.300 hastaneleri, 140, klinikleri ise 227'dir. 1988 yılı verilerine göre ise bu rakamlar şöyledir: 27.06 kilise, 5.203.647 vaftizli üyesi ve 183 ülkede aktif faaliyeti vardır. 1993 yılı itibariyle toplam kilisesi 36.632, vaftizli üye sayısı 7.724.760'dır ve 204 ülkede aktif misyon faaliyetinde bulunmaktadırlar. 1998 yılına gelindiğinde bu rakamlar daha da fazlalaşmıştır.

1999 Seventh-day Adventist Church Yearbook'una göre Adventistlerin günümüzdeki dünya istatistikleri şöyledir:

TARAFTARLAR VE GÖREVLİLERİ

Kilise sayısı (30 Haziran 1998'e göre) 43.848
Taraftarı (üye sayısı - 30 Haziran 1998'e göre) 9.906.530
Aktif rahip sayısı 13.243
Aktif görevli sayısı 153.617

MİSYON

Ülkelerdeki faaliyetleri 205
Divisionlar (Bölümler) 12
Unions (Birlikler) 90
Confarences, Mission and Fields 476
Gönüllü Adventist ve Gençlik Servisleri 1.035

EĞİTİM PROGRAMI

Kilise Okulları 5.416
Kolej ve Üniversiteler 89
Araştırma Enstitüleri 36
Orta ve Lise Seviyesindeki Okulları 927
İlkokulları 4.364
Toplam eğitim kurumları 961.948
Gıda Endüstrisi (sayısı) 27

SAĞLIK HİZMETLERİ

Hastane ve Sanatoryumlar 159
Klinik ve Dispanserleri 306
Hasta Bakım Evleri ve Düşkünler (huzur) Evi 95
Yetimhane ve Çocuk Evleri 23

Ayakta tedavi edilen hasta sayısı 10.086.082

YAYIN FAALİYETLERİ

Yayın Evleri 56

Yayın Dilleri 245

Gezici Vaizlerin Yazdığı Eserler 8.086

CUMARTESİ OKULU

Cumartesi Okulu 97.602

Cumartesi Okulu Üyeleri .....11.435.399[30]

Adventistler resmi kilise statüsünde olmadıkları için sadece kendi öz kaynaklarıyla ayakta durmaktadırlar. Ancak onlar ilk yıllarda üyelerinden topladıkları ondalıklarla ayakta durmaya çalışırken günümüzde çok sayıda rant elde ettikleri kuruluşa sahip olmuştur. Bu kuruluşlar bilhassa dünya çapındaki okulları, yayın evleri, hastane ve düşkünler evi ve gıda fabrikaları, hatırı sayılır bir gelire kavuşmalarına sebep olmuştur. Yukarıda verilen istatistiksel rakamlardan bunu anlamak mümkündür. Fakat onlar bütün bu gelir kaynaklarına rağmen üyelerinden ondalık toplamaya devam etmektedirler. Onlar 1998 yılında sadece üyelerinden 4 milyar doların üzerinde ondalık elde etmiştir[31].

Adventistlerin Türkiye'deki faaliyeti hakkında da bilgi vermek gerekmektedir. Onların Türkiye misyonu ilk olarak 1889 yılında Ermeni asıllı Teodere Antony vasıtasıyla başlamıştır. O, genellikle İstanbul'daki Ermeni ve Rumlara yönelik faaliyet yürütmüş, fakat kendi ifadelerine göre beceriksizliği nedeniyle hapse atılmış ve misyonun sekteye uğramasına sebep olmuştur[32]. 1910 yıllardan itibaren Amerika'dan Türkiye'ye gelen gezgin misyonerler vasıtasıyla faaliyetleri sürdürmeye çalışmışlardır[33]. 1958 yılında Türkiye'de yerleşik kiliseye sahip olan adventistlerin günümüzdeki Türkiye faaliyeti Ohannis Delice tarafından sürdürülmektedir. Ayrıca bilhassa

30 Year Book 1999, s. 4.

31 Bkz. Yearbok 1999, s. 4.

32 Bkz. Baldur Ed. Pfeifer, The European Seventh-day Adventist Mission in the Midle East 1979-1939, Frankfurt am Main 1981, S. 34-39.

33 Bkz. E. A. Girou, "Türkey", Review and Herald, vol. 91, No. 39, September 17, 1914, S. 15.

Fransız asıllı Sylvain Romain tarafından da gayri resmi faaliyet yürütülmektedir. Genellikle o Türkiye'de İzmir'de bir iki yıllığına kalmakta ve kendini bazen tüccar, bazen Master yapmak isteyen biri olarak tanıtmaktadır. Ohannis Delice Türkiye kanunlarına uygun olarak hareket ederken S. Romain gizli faaliyetlerde bulunmaktadır. Adventistlerin dünyayı bölümlere ayırmasından sonra Türkiye 1970 yılından itibaren "Middle East Union Mission" (Ortadoğu Birlik Misyonu) bölümünde yer almaktadır. Bu bölüme Bahreyn, Kıbrıs, Mısır, İran, Irak, Ürdün, Tunus, Kuveyt, Lübnan, Umman, Katar, Suudi Arabistan, Sudan, Suriye, Birleşik Arap Emirlikleri, Yemen ve Türkiye gibi müslüman ülkeler dahildir[34].

34 Öskan, S. 113.